

به نام خداوند بخشنده ی مهربان

مراحل پدیدآوردن یک کتاب

نگارش:

محمدصادق لطفی پور

عضو هیات علمی موسسه ی تحقیقات علوم دانی کشور

سرشناسه: لطفی پور، محمدصادق، ۱۳۳۴ -
 عنوان و نام پدیدآور: مراحل پدیدآوردن یک کتاب / نگارش محمدصادق لطفی پور
 مشخصات نشر: کرج: کاج طلایی، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری: ۱۱۰ ص: مصور، جدول: ۵/۱۴×۲۱/۵ س م.
 شابک: ۶۰۰۰ ریال: 978-600-93651-2-8

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: کتاب

موضوع: کتاب - - ایران

موضوع: کتاب - - صنعت و تجارت

موضوع: کتاب - - ایران صنعت و تجارت

موضوع: نشر و ناشران

موضوع: نشر و ناشران - - ایران

موضوع: نویسندگی - - فن

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ م ۷۶/۷۷

رده بندی دیویی: ۰۰/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۰/۵۰۵۶

- نام کتاب: مراحل پدیدآوردن یک کتاب
- پدید آورنده: محمدصادق لطفی پور
- ویراستار: دکتر فضل الله افراز
- ناشر: انتشارات کاج طلایی با همکاری موسسه تحقیقات علوم دامی کشور
- طرح روی جلد: محمدصادق لطفی پور
- حروفنگار: عباس لطفی پور
- نوبت چاپ اول: بهار ۱۳۹۲
- شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه
- چاپخانه: موسسه چاپ الهادی (قم - ۶۶۵۱۱۲۱ - ۰۲۵۱)
- قیمت: ۶۰۰۰ تومان

تلفن مرکز بخش: ۰۹۱۰۰۱۳۳۵۹۸

این اثر در تاریخ ۹۱/۱/۲۷ مورد تأیید کمیته انتشارات موسسه تحقیقات علوم دامی کشور قرار گرفت و متعاقباً با شماره‌ی فروست ۹۱/۲/۹۱ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی در سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به ثبت رسید. استفاده از مطالب و تصاویر این کتاب در شمارگان محدود (پایان نامه‌ها و گزارشات) با ذکر منبع بلامانع و بی هرگونه چاپ و تکثیر مطالب به هر شکل ممکن. منوط به کسب مجوز کتبی از مؤلف است. ©

پیشگفتار

تفکر اساس شناخت است و مقدمه‌ی آن مطالعه و در پی آن یادگیری است. کتاب و کتاب‌خوانی می‌تواند طریق و بستر آموختن باشد. چه بسیارند کسانی که به دانشی عالمند و در تبدیل آن به وجودی ماندگار مانند «کتاب» سوالاتی دارند. آنها می‌خواهند بدانند؛ از کجا و چگونه باید شروع کنند؟ به چه صورت مسیر را ادامه دهند؟ و چگونه آنرا به پایان برسانند؟

پیامبر اکرم (ص) می‌فرمود: «قَبِدْ وَالْعِلْمُ بِالْكِتَابَةِ» دانش را با نگارش به بند کشیده و نگه‌داری کنید.

هر پدیدآورنده کتاب می‌بایستی قبلاً مسیر نسبتاً طولانی مطالعه و یادگیری را طی کرده باشد. سپس اطلاعات بدست آمده را به شکلی جدید و با آغاز و پایانی منطقی و هدفمند در کنار هم بگذارد و کتابی خلق کند. روش فوق تنها یکی از راه‌های بوجود آوردن یک اثر است. متن کتاب می‌تواند حاصل خلق مطالبی نو و به عبارتی دیگر، دانشی جدید و نتیجه تلاش و کار مستمر و طولانی و یا بازتاب احساسات و تفکرات نویسنده باشد که در این حالت دارای ارزشی والاتر است. یک کتاب ممکن است نتیجه‌ی برگردان مطالب از زبانی دیگر، تدوین، گردآوری و ... باشد. در تمامی این موارد نیازمند تبحری خاص است. به نظر می‌رسد هنر کتاب نوشتن، تاحدی مرهون استعداد ذاتی پدیدآورنده ولی بیشتر

اكتسابی است. مؤلف؛ علاوه بر داشتن دانش لازم برای بوجود آوردن متن یک کتاب، می‌بایستی اصول و روش‌های ساخت پیکر آنرا نیز بداند و حتی الامکان از روش‌های مرسوم پیروی کند. اصولاً پدید آورنده‌ی کتاب می‌بایستی فقط متن را آماده و ترجیحاً آنرا تایپ کند و بقیه مراحل شامل: ویراستاری، صفحه‌بندی متن، طراحی صفحات و جلد و در ادامه، دریافت مجوز، چاپ و توزیع را به ناشر بسپارد. ولی در دنیای خلق کتاب، جایگاه مؤلفینی که خودشان تمایل دارند نسبت به چاپ اثر خود اقدام نمایند محدود نبوده، بلکه وسیع و غیر قابل انکار است. بنابراین برآن شدیم تا بوسیله‌ی این کتاب، چراغ راهی بسازیم تا صاحبان علم و قلم را در این مقوله راهنما باشد. در این نوشته سعی خواهیم نمود ضمن آشنا نمودن مخاطبین به پیشینه و تاریخ خط، چاپ و نشر، تمامی مراحل و موارد ثبت کتاب و اخذ مجوز چاپ و نشر را هرچند به اجمال بیان نمائیم تا آشنائی مختصری حاصل و مسیر «پدیدآوردن یک کتاب» برای اهل قلم هموارتر گردد. بر اساس نظریه‌ی صاحب نظران، این کتاب از نقطه‌نظر معرفی مراحل و فرآیند پدیدآوردن یک «کتاب» برای اهل قلم، بسیار کاربردی و مورد نیاز است. در مسیر بوجود آوردن این اثر، توفیق آن را داشتم که در بیست و پنجمین دوره‌ی آموزشی «صنعت نشر» که به همت اتحادیه‌ی ناشران و کتابفروشان استان تهران برگزار شد به عنوان شاگرد و کارآموز شرکت کنم. در این کلاس آموزشی از علم و تجربه‌ی

اساتید ارجمندی چون آقایان فریدمرادی، جعفرهمایی، رضا یکرنگیان، نیما سلیمی، جلال ذاکر، محمدرضا بنی‌صدر، هومان حسن‌پور، مهرداد عالی‌پور، محمود خیرخواه و سرکار خانم دکتر زهره حسین‌زادگان و همچنین از راهنمایی‌های آقایان فتح‌اله فروغی، سید مهدی صادقی‌نژاد، مجید رهبانی و مسعود پایدار بهره‌برداری نمودم. جا دارد از بذل عنایت اساتید فوق که همگی از ناشران قدیمی و با تجربه‌ی معاصر می‌باشند و همچنین از تمامی مسئولین اتحادیه‌ی ناشران استان تهران مخصوصاً کمیسیون آموزش آن اتحادیه تشکر و قدردانی نمایم. در پایان ضمن اعتراف به کوچک و احتمالاً ناقص بودن این اثر، از اساتید ارجمند و صاحب نظران محترم جهت بهبود آن در چاپ‌های بعدی استمداد طلبیده و از نویسندگان ارزشمندی که از انتشارات در پدیدآوردن این کتاب بهره بردم و همچنین از داوران محترم سرکار خانم صغری علوی، کارشناس ارشد، کتابدار و مسئول شورای انتشارات پژوهشکده‌ی بیوتکنولوژی کشاورزی و جناب آقای دکتر فضل‌الله افراز، عضو هیات علمی موسسه‌ی تحقیقات علوم دامی کشور که به عنوان داور از طرف کمیته‌ی انتشارات موسسه‌ی مذکور انتخاب و این کتاب را مورد بررسی قرار دادند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

زمستان ۱۳۹۱

محمدصادق لطفی‌پور

آدرس: کرج، خیابان شهید بهشتی، بعد از سه راه رجائی شهر، موسسه تحقیقات علوم دامی کشور.

پست الکترونیکی: **E. mail: Lotfims_aam@yahoo.com**

کتاب نویسی علمی است آمیخته با هنر که قسمت عمده‌ی آن اکتسابی است و از منظر دیگر وسیله‌ای است برای انتقال دانسته‌ها و ثبت کاربردی داده‌های علم و تکنولوژی. در جامعه‌ی ما کارشناسان و افراد فرهیخته‌ی بسیاری وجود دارند که به دانش‌های مختلف عالمند ولی برای ثبت علوم خود به صورت «کتاب» با ابهاماتی روبرو هستند. آنها در جستجوی نقطه‌ی شروع و پایان کارند تا خلق یک کتاب را به سرانجام برسانند. در پاسخ به این نیاز، شورای انتشارات موسسه تحقیقات علوم دامی کشور مسئولیت تألیف کتابی در این رابطه را به یکی از اعضای هیات علمی خود، آقای مهندس محمدصادق لطفی‌پور واگذار نمود و با استناد به نظر داوران بررسی کننده‌ی این اثر، ایشان نیز از عهده‌ی این مسئولیت بخوبی برآمدند. با این حال، وجود کامل مطلق، ذات خداوند تبارک و تعالی است و هیچ مخلوق و مصنوعی کامل نیست. لذا بدینوسیله از تمامی مخاطبین محترم درخواست می‌شود با هدف تکمیل این اثر، نقطه نظرات ارشادی خود را به آدرس موسسه‌ی تحقیقات علوم دامی کشور ارسال نمایند تا در چاپ‌های بعدی از آنها بهره برداری شود.

بهار ۱۳۹۲ - سیروس امیری نیل

معاون پژوهشی موسسه‌ی تحقیقات علوم دامی کشور

کرج - خیابان شهید بهشتی - روبروی خ. دهقان ویلاي اول - موسسه‌ی تحقیقات

علوم دامی کشور - تلفن ۳۴۴۳۰۰۱۰ - ۲۶

فهرست مطالب

ردیف	عنوان	صفحه
۱-	پیشگفتار	۳
	فصل اول؛ مقدمه	۹
۲-	نخستین انقلاب فرهنگی	۹
۳-	عصر چاپ	۱۱
۴-	چشم انداز نشر کتاب	۱۲
	فصل دوم؛ کتاب	۱۳
۵-	جایگاه کتاب	۱۳
۶-	مفهوم عینی کتاب	۱۴
۷-	مفهوم ذهنی کتاب	۱۴
۸-	مفهوم کتاب به همراه واژه‌های دیگر	۱۴
	فصل سوم؛ نویسندگی	۱۷
۹-	شناخت نویسندگی	۱۷
۱۰-	نثر در گذشته و حال	۱۸
۱۱-	نوع نوشته‌ها	۲۱
۱۲-	کتاب نویسی	۲۱
۱۳-	ویرایش	۲۸
۱۴-	نسخه پردازی	۳۰
۱۵-	شیوه نامه نشر	۳۱
۱۶-	شیوه‌ی نگارش	۳۱
۱۷-	چند قاعده‌ی دستوری برای درست‌نویسی	۳۲
۱۸-	چند قاعده‌ی املانی	۳۵
۱۹-	چند قاعده‌ی نقطه‌گذاری	۳۷
	فصل چهارم؛ بیکر کتاب	۴۱
۲۰-	اندازه و قطع کتاب	۴۱
۲۱-	طراحی در کتاب	۴۵
۲۲-	طراحی روی جلد کتاب	۴۵
۲۳-	طراحی صفحات داخلی کتاب	۵۰

ردیف	عنوان	صفحه
۲۴-	صفحات پیش از متن	۵۱
۲۵-	متن کتاب	۵۷
۲۶-	صفحات بعد از متن	۶۱
۶۷	فصل پنجم؛ قیمت گذاری، توزیع و فروش کتاب	
۲۷-	قیمت گذاری کتاب	۶۷
۲۸-	توزیع و بخش کتاب	۷۲
۲۹-	فروش کتاب	۷۳
۷۵	فصل ششم؛ ثبت و دریافت مجوز چاپ و انتشار کتاب	
۳۰-	مؤسسه خاندان کتاب	۷۷
۳۱-	شابک	۷۸
۳۲-	ضوابط استفاده از شابک	۷۹
۳۳-	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی	۸۱
۳۴-	مرکز فیبا	۸۳
۳۵-	تاریخچه فهرست نویسی پیش از انتشار در ایران	۸۳
۳۶-	فواید فیبا	۸۳
۳۷-	فرآیند کار فیبا	۸۴
۳۸-	نیاز به فهرست نویسی مجدد	۸۵
۳۹-	اداره کل امور کتاب	۸۵
۴۰-	مراحل دریافت «مجوز قبل از چاپ»	۸۶
۴۱-	مراحل دریافت «برگه‌ی اعلام وصول»	۸۷
۸۹	فصل هفتم؛ لیتوگرافی و چاپ کتاب	
۴۲-	ویژه‌گی‌های اثر، قبل از طی مراحل چاپ	۸۹
۴۳-	لیتوگرافی	۹۰
۴۴-	چاپ کتاب	۹۱
۴۵-	صحافی کتاب	۹۲
۹۵	بخش ضمیمه؛	
۴۶-	منابع	۱۱۰